

Gråand

Anas platyrhynchos

Villdunna

Mallard

Gråand yngler almindeligt i det meste af Europa, Asien og Nordamerika, inklusive Island og det sydlige Grønland. Bestanden i Grønland tilhører en egen underart. På Færøerne er gråand en ret almindelig ynglefugl med en bestand på omkring 350 par.

I alt er 77 gråænder ringmærket på Færøerne, fordelt på seks lokaliteter (fig. 2). Flest er mærket i Klaksvík, Borðoy (36) og i Tórshavn (35). Den første gråand blev ringmærket på Færøerne i 1963 (Tórshavn) og flest er mærket i årene 1988 (34) og 2009 (24) (fig. 4). Gråænder er ringmærket hele året på Færøerne, flest dog i juli, august og december (fig. 3). Blandt de kønsbestemte fugle (n=65) er 45% hunner og 55% hanner, og blandt aldersbestemte fugle (n=74) er 12% unger, 50% ungfugle (1k) og 38% ældre fugle (2k+).

Med syv genmeldinger er genmeldingsprocenten 9,1%. Alle undtaget én er genmeldt mindre end syv kilometer fra mærkningsstedet (fig. 1A).

Det første genfund på Færøerne var en unge mærket 2. august 1976 i Tórshavn og trafikdræbt otte år senere (13. august 1984) i Havnardalur, 4 km fra mærkningsstedet. En ungfugl fra Ljósá, Eysturoy, er 1½ måned efter mærkningen aflæst seks km fra mærkningsstedet, ved Oyrarbakki. Fire gråænder er mærket i Klaksvík, Borðoy og genmeldt tæt ved mærkningsstedet, 2-20 måneder efter mærkningen. Den eneste genmelding fra udlandet gælder en gråand mærket som 2-årig (3k) hun 10. januar 1994 i Porkeri, Suðuroy. Den 19. december 2007, 14 år senere, er ringen fundet på en mark

ved Gøttrup nær Fjerritslev, Danmark, 1.028 km østsydøst. Det er usikkert, hvorvidt fuglen selv er fløjet til Danmark.

Der foreligger to udenlandske genfund. En gråand ringmærket som voksen (2k+) 28. februar 1921, ved Loch Ryan, Skotland, blev skudt 12. maj 1921 i Norðskáli, Eysturoy, 817 km nord for mærkningsstedet. En gråand ringmærket som unge 12. august 1930 ved Síla-lækur, Island, blev genmeldt 14. juni 1931 på Skúvoy, 700 km sydøst for mærkningsstedet.

Tilsyneladende er der meget ringe – måske slet ingen – udveksling af gråænder mellem Island og De Britiske Øer (Wernham m.fl. 2002).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 77
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 9 (12%)

Genmeldinger *Recoveries*
Antal genmeldinger *No. of recoveries* 7
- heraf udenfor Færøerne *Recovered abroad* 1
Antal fugle *No. of individuals* 7
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 1 (14%)
Genmeldingsandel *Proportion recovered* 9,1%
Mærket i udlandet og genmeldt på Færøerne *Ringed abroad, recovered in the Faroes* 2

Ekstremer *Extremes*
Højeste alder *Oldest bird* 8 år 0 mdr.
Længste afstand *Longest distance*
Danmark *Denmark* 1.028 km

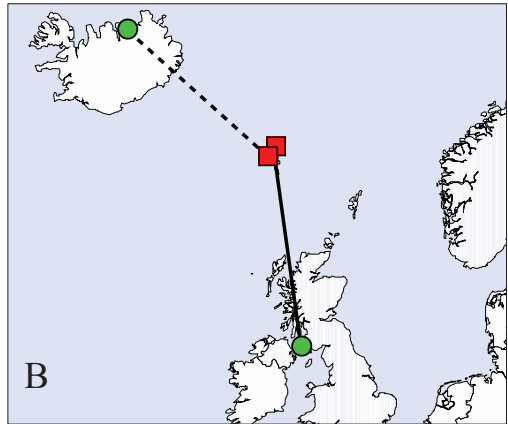
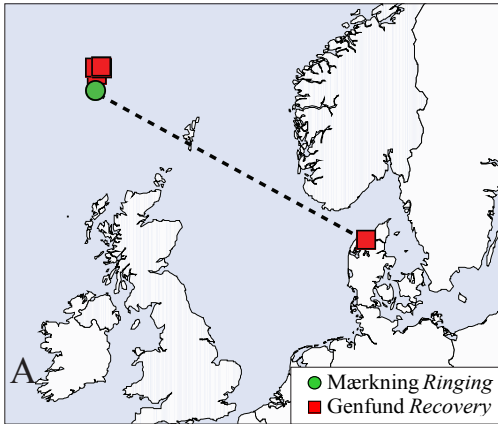

Fig. 1. A) Samtlige genfund af gråand ringmærket på Færøerne (n=7) og B) mærkningslokaliteter for gråand ringmærket i udlandet og genmeldt på Færøerne (n=2). Fuldt optrukne linjer angiver direkte træk, mens stiplede linjer forbinder mærknings- og genfindssted. A) All recoveries of mallards ringed in the Faroes (n=7) and B) ringing sites of mallards ringed abroad and recovered in the Faroes (n=2). Unbroken lines indicate direct migration and dashed lines connect ringing and recovery sites.

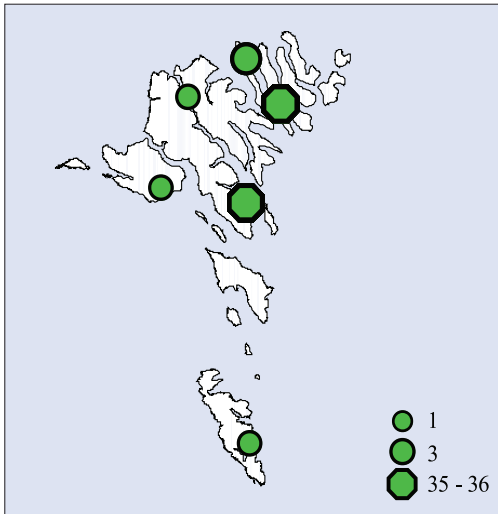

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for gråand ringmærket på Færøerne (n=77). Ringing sites of mallards ringed in the Faroes (n=77).

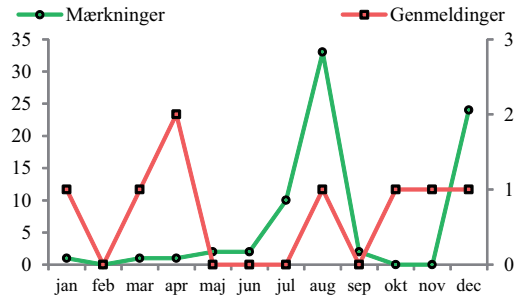

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for gråand ringmærket på Færøerne. Month of ringing (green circles) and recovery (red squares) of mallards ringed in the Faroes.

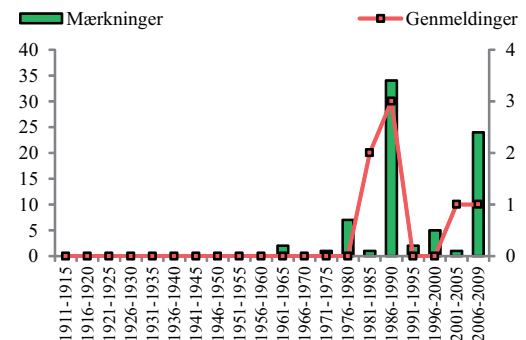

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for gråand ringmærket på Færøerne, i femårsperioder. Year of ringing (green bars) and recovery (red squares) of mallards ringed in the Faroes (five-year periods).

English summary

Mallard is a common resident in the Faroes, with approximately 350 breeding pairs. It is also a common migratory visitor. 77 mallards have been ringed, the majority in Klaksvik, Borðoy (36) and Tórshavn (35). Of sexed mallards, 45% were female and 55% male. Of aged birds, 12% were ringed as chicks, 50% in their first calendar year, and 38% as older. There are seven recoveries, all except one within a distance of seven kilometres from the ringing site. The only recovery abroad of a Faroese ringed mallard is a bird ringed as a second-year female 10 January 1994 where only the ring was

found, on 19 December 2007 on a field near Gøttrup, Denmark, 1,028 km ESE of the ringing site. There are two recoveries in the Faroes of foreign ringed mallards. One, ringed on 28 February 1921 at Loch Ryan, Scotland, was shot on 12 May 1921 in Norðskáli, Eysturoy, 817 km north of the ringing site. The other, ringed on 12 August 1930 at Sílalækur, Iceland, was recovered on 14 June 1931 on Skúvoy, 700 km SE of the ringing site. There appears to be very low exchange of mallards between Iceland and The British Isles (Wernham et al. 2002).